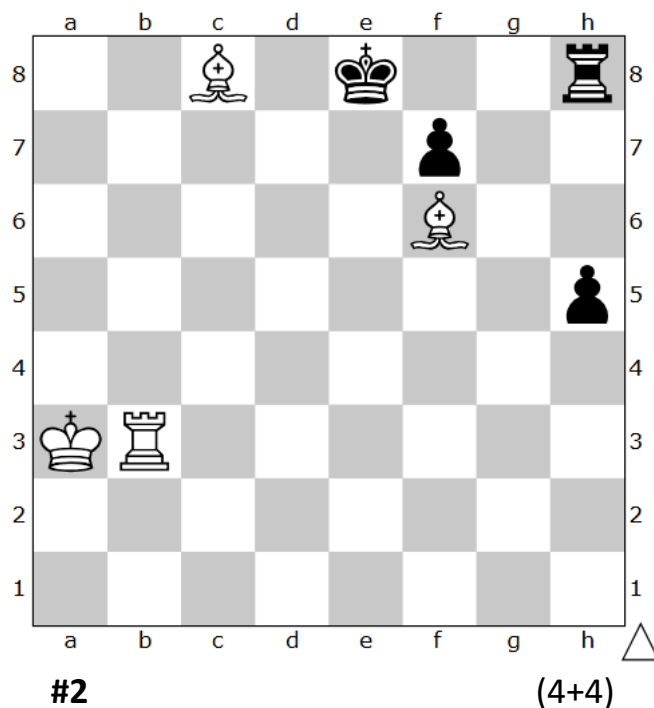

Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού

Παίζουν πρώτα τα λευκά και κάνουν ματ στη 2^η κίνησή τους, όσο καλά και αν αμυνθούν τα μαύρα.

Υπάρχουν εδώ **δύο «δίδυμα» προβλήματα** με διαφορετική λύση:

- α) Το πρώτο όπως το βλέπετε στο **διάγραμμα**
- β) Το δεύτερο **αφαιρώντας** από την αρχική θέση **το μαύρο πιόνι h5**

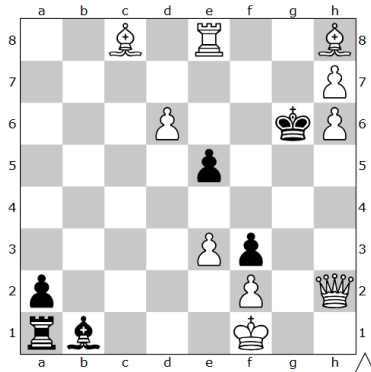
Σημαντικό: Όσον αφορά το αν τα μαύρα έχουν δικαίωμα να κάνουν ροκέ, ισχύει ότι «κατ' αρχήν» έχουν. Εκτός αν αποδεικνύεται ότι νωρίτερα είχαν μετακινήσει τον Βασιλιά ή τον Πύργο τους οπότε, σύμφωνα με τους κανονισμούς, το έχουν χάσει.

Αν έχετε ερωτηματικά δείτε πάλι το Newsletter No 17!

[βαθμός δυσκολίας 2/5]

ΛΥΣΗ του προηγούμενου προβλήματος (NL No24)

Τα λευκά αναγκάζουν τα μαύρα να κάνουν ματ, σε 2 κινήσεις (s#2)

Ο μαύρος Βασιλιάς διαθέτει τρεις νόμιμες κινήσεις, στα h7, f7 και g5. Σε κάθε μία υπάρχει για τα λευκά το κατάλληλο σαχ (θα τα ονομάσουμε Α, Β και Γ), που θα υποχρεώσει τον μαύρο Αξιωματικό να μετακινηθεί για να το αντιμετωπίσει, κάνοντας ματ με αποκάλυψη στον ♔f1:

- α) 1...♔xh7 2.♙f5+! (Α) ♗xf5 -η μόνη νόμιμη κίνηση- ματ
β) 1...♔f7 2.♚h5+! (Β) ♗g6 ματ
γ) 1...♔g5 2.♜g8+! (Γ) ♗g6 ματ

Αυτό ήταν το λεγόμενο «φαινομενικό παιχνίδι», κάτι δηλαδή που θα μπορούσε να γίνει αν είχαν σειρά να παίξουν τα μαύρα. Στο «πραγματικό παιχνίδι» τώρα: Τα λευκά παίζουν την κίνηση αναμονής **1.e4!** Μετά από αυτήν τα μαύρα έχουν τις ίδιες με πριν τρεις κινήσεις του Βασιλιά τους. Όμως τα ματ που είδαμε στο φαινομενικό παιχνίδι δεν υπάρχουν πια. Στη θέση τους θα προκύψουν τρία zugzwang, που θα αναγκάσουν τον ♗b1 να παίξει λόγω του ότι δεν θα υπάρχει άλλη νόμιμη κίνηση. Το καλλιτεχνικό στοιχείο έγκειται στο ότι τα τρία zz προκύπτουν μετά από τις ίδιες με πριν κινήσεις του λευκού (Α, Β, Γ), που όμως εναλλάσσονται κυκλικά μεταξύ τους (Α>Β, Β>Γ, Γ>Α):

- α) **1.ε4!** ♔xh7 2.♚h5! zz (Β) ♗~ ματ
β) 1... ♔f7 2.♜g8! zz (Γ) ♗~ ματ
γ) 1... ♔g5 2.♙f5! zz (Α) ♗~ ματ

Ένα chef-d'œuvre του Γάλλου **Michel CAILLAUD**, ενός από τους μεγαλύτερους συνθέτες όλων των εποχών.

“Rex Multiplex” 1982 και Fide Album 1980-82.

19^ο ECSC: 6^η θέση για την Εθνική μας και ένας νέος τίτλός!

Την 6^η θέση κατέλαβε η Εθνική μας ομάδα λυτών στο Πανευρωπαϊκό των Σκοπίων (8-10 Μάη). Θα πούμε ψέματα αν ισχυριστούμε ότι δεν είχαμε βλέψεις για ακόμα ψηλότερα, ειδικά μετά την συμμετοχή και του **Σταμάτη Κούρκουλου-Αρδίτη**. Ωστόσο Σιδηρόπουλος, Μενδρινός και Κονιδάρης έλυσαν από μέτρια έως πολύ κάτω από τις δυνατότητές τους, οπότε το αποτέλεσμα δεν ήταν αυτό που ελπίζαμε. Μολαταύτα **η 6^η είναι η δεύτερη καλύτερη θέση που έχουμε πάρει ποτέ σε ECSC** σαν χώρα (μετά το περσινό ασημένιο, βεβαίως). Κι αυτό σημαίνει ότι αυτή η ομάδα (ενδεχομένως με κάποιες προσθήκες νέων λυτών στο κοντινό μέλλον) αξίζει να είναι ψηλά.

Ατομικά το καλύτερο αποτέλεσμα είχε ο Σταμάτης (71/90 και 17^η θέση στην γενική κατάταξη με απόδοση 2508). Αυτό του εξασφάλισε και την **δεύτερη νόρμα του FM λύσης** και το απαραίτητο έλο, οπότε στο προσεχές WCCC το καλοκαίρι θα του απονεμηθεί και επισήμως ο τίτλος! Ο Κούρκουλος θα γίνει έτσι ο **4ος Έλληνας τίτλός λύτης** (οι άλλοι τρεις χρονολογικά: IM Πρέντος,

FM Μενδρινός, IM Σιδηρόπουλος). Λίγο πίσω του (21^{ος} με 69,5) ο Νίκος Σιδηρόπουλος και ακολούθησαν ο Παναγιώτης Κονιδάρης (48^{ος}/45), ο Νίκος Μενδρινός (50^{ος}/44,5) και η Δήμητρα Αμοιρίδου (66^η/23).

Τα προβλήματα του διαγωνισμού ήταν φυσικά υψηλής δυσκολίας, αλλά οι κορυφαίοι στον κόσμο δεν... μάσησαν κι εντυπωσίασαν με τις επιδόσεις τους: Το απόλυτο φαβορί, ο Ρώσος **Danila Pavlov** (δεύτερος από αριστερά στη φωτο) που κάποιον τον θεωρούν -κι ίσως όχι άδικα- το αντίστοιχο του Μάγκνους Κάρλσεν για την λύση, έλυσε τα πάντα τέλεια (90/90) σε 244'! Τέλεια έλυσε και το άλλο ρωσικό αστέρι, ο junior **Ural Khasanov** (αριστερά στη φωτό), όμως ήταν μόλις... 4' αργότερος και ήρθε 2^{ος}. Στην τρίτη θέση ο πολύπειρος Πολωνός **Kacper Piorun**, μισή... ανάσα πίσω τους (89,5!). Άτυχος της υπόθεσης ο Λιθουανός Martynas Limontas που έκανε κι αυτός το ίδιο σκορ, αλλά είχε χειρότερο χρόνο και έμεινε εκτός μεταλλίων. Είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της λύσης που κάποιος με 89,5/90 δεν παίρνει μετάλλιο. Μιλάμε, ο συναγωνισμός έχει ξεφύγει στα όρη στ' άγρια βουνά ☺!

Ομαδικά τώρα, δεδομένου ότι δεν υπήρχε Ρωσική σημαία, οι **Πολωνοί κέρδισαν** εύκολα και δίκαια και αυτό το **Πανευρωπαϊκό**. Στην φωτό ο Gorski σηκώνει την «κούπα» και δεξιά του Marciniszyn, Piorun και Murdzia. Δεύτεροι άνετα οι **Λιθουανοί**, που άφησαν πίσω τους την περσινή ελληνική ψυχρολουσία. Στην τρίτη θέση η έκπληξη **Ουκρανία** που, με την προσθήκη την τελευταία στιγμή του αποτελεσματικότητας GM Olek Solonchuk, υπερκέρασαν τους Σέρβους. Προβλήματα, αναλυτικά αποτελέσματα κτλ, στον λίκνο:

<https://www.wfcc.ch/19ecsc-skopje2026/>

Την Παρασκευή έγινε το **Όπεν** (ατομικό- 2 γύρων). Το είχαμε δει από τότε το έργο: Τρεις πρώτοι οι Ρώσοι **Pavlov** (60/60), **Khasanov** (59,5) και **Kharitonov** (59,5). Καλύτερος Έλληνας ο **Σιδηρόπουλος** (18^{ος} με 44,5 βαθμούς, κάτω δεξιά στη φωτό σε βαθιά σκέψη).

Προβλήματα, λύσεις, αποτελέσματα, αποδόσεις στον γνωστό λίκνο:

<https://solving.wfcc.ch/wsc/2025-2026/info.html>

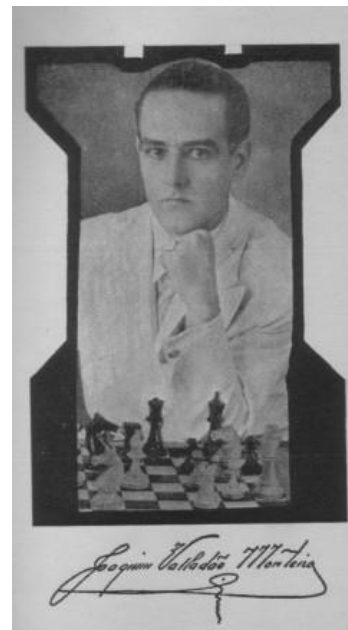
Παρεμπιπτόντως στον πιο πάνω σύνδεσμο θα δείτε και **το πρωτάθλημα της Σλοβακίας**, τμήμα του WSC, στο οποίο πρώτευσε ο νεαρός Ουκρανός **Taras Rudenko** (στο κέντρο), ενώ δεύτερος -και πρωταθλητής της χώρας- ήταν ο **IM Marek Kolcak** (δεξιά).

Το ECSC μέτρησε φυσικά και για το **Grand Prix** των Αράβων, το τελευταίο σκέλος του οποίου είναι το Παγκόσμιο στη Γερμανία (Μαγδεμβούργο) το καλοκαίρι. Από αυτό θα κριθεί ποιοι θα πάνε στον υπερτελικό της Fujairah με τα σημαντικά χρηματικά έπαθλα. Οι 12 πρώτοι στην σχετική κατάταξη προκρίνονται αυτομάτως. Αυτή την στιγμή Σιδηρόπουλος και Κούρκουλος ισοβαθούν ακριβώς στην 12^η θέση. Ο Νίκος βέβαια θα έχει ευκαιρία να το βελτιώσει αυτό, στο WCSC σε τρεις μήνες. Καλή τύχη παιδιά!

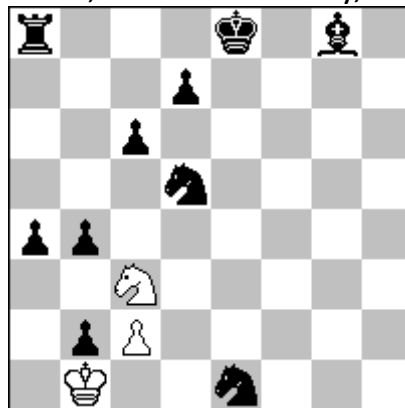
Κλασικά Θέματα-13: Valladao task

Το σημερινό θέμα μας είναι ένα task πράγματι, αλλά δεν το βάζουμε στην στήλη με τα tasks γιατί έχει γίνει προ πολλού κλασικό. Πήρε το όνομά του από τον Βραζιλιάνο συνθέτη **Joaquim Valladao Monteiro** (1907-1993, φωτό). Τί είναι όμως ένα **Valladao task**; -γιατί υπάρχει και απλό Valladao, θέμα στα δυάρια, που είναι όμως άλλο πράγμα. Λοιπόν, στο σκάκι υπάρχουν 3 «ειδικές» κινήσεις, μη συμβατικές: το **ροκέ**, η **προαγωγή** ενός πιονιού και το **αν-πασάν**. **Valladao task** είναι όταν σε ένα πρόβλημα συναντάμε και τις τρεις αυτές κινήσεις! Εύκολο; Αμ, δε! Αλλιώς δεν θα ήταν task. Το θέμα πρωτοεμφανίζεται τον 19^ο αιώνα, αλλά δεν παίρνει την ονομασία του αμέσως -εξάλλου είναι εξαιρετικά σπάνιο. Μέχρι την δεκαετία του 1960 είναι μετρημένα στα δάχτυλα του ενός χεριού τα προβλήματα που το περιέχουν. Να ένα από τα πρώτα, ένα βοηθητικό, για να το δούμε στην πράξη:

Isidoro Zezza & Arturo Carra

1st Prize, 2nd FIDE Tourney, 1959

h#5

1.0-0-0! Να το ροκέ. **1...Ka2 2.b1=R!** Να και η προαγωγή (σε Π για να μην δίνει σαχ). **2...Ne4 3.Nc7+ c4 4.bxc3 (ep)+!** Και το αν-πασάν που μας έλειπε για την συλλογή μας. Ανοίγει τη στήλη β για τον μαύρο Πβ1. **4...Ka3 5.Rb8 Nd6#** Κομψό και κατανοητό.

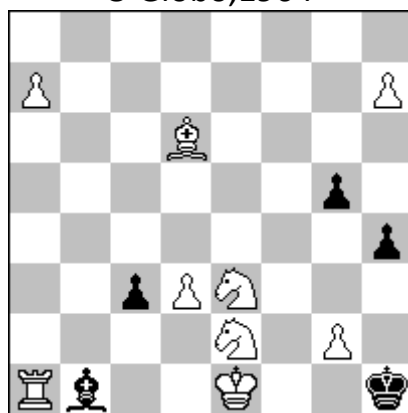
Ο Valladao υπήρξε κάπως μυστηριώδης προσωπικότητα, μιας και δεν έχουμε πολλά στοιχεία για αυτόν. Γεννημένος στο Ρίο ντε Τζανέιρο, είναι γόνος μεγαλοαστικής οικογένειας και ευκατάστατος. Αυτό φαίνεται και από το ότι ζει σε κεντρική λεωφόρο στην ακριβή περιοχή Φλαμένγκο απέναντι από τον γνωστό Βράχο της Ζάχαρης, ένα από τα εμβληματικά σημεία της παραλίας του Ρίο. Ξεκινάει σπουδές στην Ιατρική αλλά τις εγκαταλείπει και στρέφεται στην κλασική φιλολογία και την μελέτη των λατινικών. Παράλληλα παθιάζεται με το σκάκι και γίνεται πολύ ισχυρός παίκτης, αλλά και συνθέτης. Γράφει πολλά βιβλία για ποίηση, λογοτεχνία και σκάκι. Μολονότι δεν φαίνεται να απέκτησε ποτέ κάποιον ακαδημαϊκό τίτλο, παρατηρούμε ότι τον αποκαλούν «καθηγητή» στις επιστολές. Αυτό μάλλον ήταν πιο πολύ τίτλος τιμής, λόγω της ευρυμάθειάς του, παρά κάποια ένδειξη πτυχίου. Το 1939 σε σιμουλτανέ στο Ρίο, καταφέρνει να αποσπάσει ισοπαλία από τον εν ενεργεία ΠΠ Αλεξάντερ Αλιέχιν. Στην φωτογραφία ο Αλιέχιν μόλις παίζει κίνηση στην σκακιέρα του.

O Dr. J. Valladão Monteiro, defendendo-se do campeão do mundo com uma "Cambridge-Springs", que terminou empatada no 36.º lance

Το 1964 δημοσιεύει στην εφημερίδα «Ο Globo» (Υδρόγειος) ένα πρόβλημά του με τα τρία κρίσιμα συστατικά:

Joaquim Valladao Ο Globo, 1964

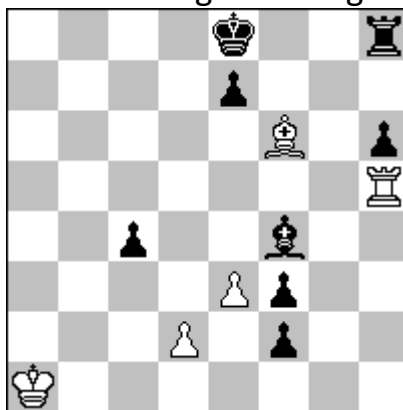
#2

Δοκιμές: 1.a8=Q? (>2.g4#) 1...g4! ή 1.Kf2?/Rxb1? (>2.Rxb1/Kf2#) 2...c2!
Κλειδί: **1.g4!** (>2.a8Q#) **1...Bxd3/Ba2** **2.0-0-0#**, **1...hxg3 (ep)** **2.h8Q/R#**

Το πρόβλημα καθώς φαίνεται άρεσε πολύ στην στήλη της εφημερίδας και έτσι δυο χρόνια μετά προκηρύσσει διαγωνισμό με το «θέμα Valladao». Αυτό ήταν! Βρήκαμε τους νονούς! Ο ίδιος ο Valladao, που κυρίως συνέθετε δυάρια, δεν έφτιαξε ποτέ άλλο πρόβλημα με το task αυτό, ήταν το μοναδικό του. Ωστόσο ενέπνευσε έκτοτε πολλούς συνθέτες, παρά τις κατασκευαστικές δυσκολίες λόγω των ειδικών κινήσεων. Ρίο όμως δεν έχει μόνο η Βραζιλία, έχει και η Ελλάδα, οπότε να ένα ελληνικό παράδειγμα. Είναι δε τόσο πρόσφατο που σχεδόν αχνίζει ακόμα!

Themistoklis Argirakopoulos

2nd Comm., Landeszeitung Luneburger Heide, 2025

h#2 b)Ke8->e4 c)Ke8->g4

Εδώ έχουμε ένα τρίδυμο πρόβλημα: Το πρώτο είναι η θέση του διαγράμματος, τα άλλα δύο προκύπτουν με τις μετακινήσεις του μαύρου βασιλιά, όπως φαίνεται στην εκφώνηση. Οι λύσεις:

a) **1.0-0! Rxh6 2.Rf7 Rh8#** Εδώ είχαμε το ροκέ...

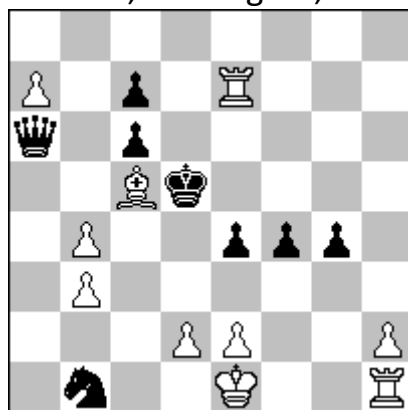
b) **1.Be5+ d4 2.cxd3 (ep)+! Rxe5#** ...κι εδώ το αν-πασάν

c) **1.f1N! e4 2.Ng3 Rh4#** ...και τέλος την προαγωγή! Συμπληρώσαμε ☺

Το Valladao task δεν εμφανίζεται μόνο σε δυάρια ή βοηθητικά, αλλά και σε πολλά άλλα είδη προβλημάτων. Ας δούμε ένα ωραίο πολυκίνητο:

Grigory Popov

1st Prize, PZR Zagreb, 2009

#6

Ο μαύρος είναι έτοιμος να δημιουργήσει απειλές, άρα ο λευκός πρέπει να βιαστεί. Ο υπολογιστήρας παρεμπιπτόντως δεν βλέπει αρχικά ματ και ζορίζεται λίγο μέχρι να πάρει πρέφα το σχέδιο του λευκού:

1.d4! (>2.Re5#) **1...exd3 (ep)** **2.e4+! fxe3 (ep)** Δύο αν-πασάν για ξεκίνημα. Έτσι όμως άνοιξε η «ζ» στήλη. **3.0-0!** (>4.Rf5#) **3...Qc8** **4.a8N!** Ιδού και η υποπροαγωγή, η τρίτη απαίτηση του Valladao. Η απειλή είναι η θυσία **5.Rf5+! Qxf5** **6.Nxc7#**. Οπότε **4...Qe6** **5.Nxc7+ Ke5** **6.Rxe6#**

Το θέμα μας φυσικά είναι από μόνο του δύσκολο αλλά, όπως και η ζωή η ίδια, μπορεί να γίνει ακόμα πιο δύσκολο. Πότε; Όταν συνδυάζεται με άλλο θέμα. Ας κλείσουμε με ένα τέτοιο σπάνιο και εξαιρετικό πτηνό: έναν συνδυασμό Valladao και AUW! Μπόνους η καρικατούρα του Joaquim.

Geir Tallaksen Ostmo

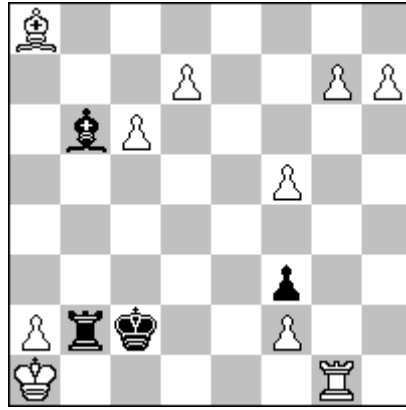
1st Prize, ARVES 25 AT, 2014

+ Τα λευκά κερδίζουν

Ο συνθέτης είναι IM στο OTB αλλά φτιάχνει και σπουδές. Τα λευκά στην θέση, παρά το επιπλέον υλικό, φοβούνται την επικείμενη προαγωγή στο η1 όσο και το ματ στο ε2. Γι' αυτό αρχίζουν να ξεκαθαρίζουν το τοπίο:

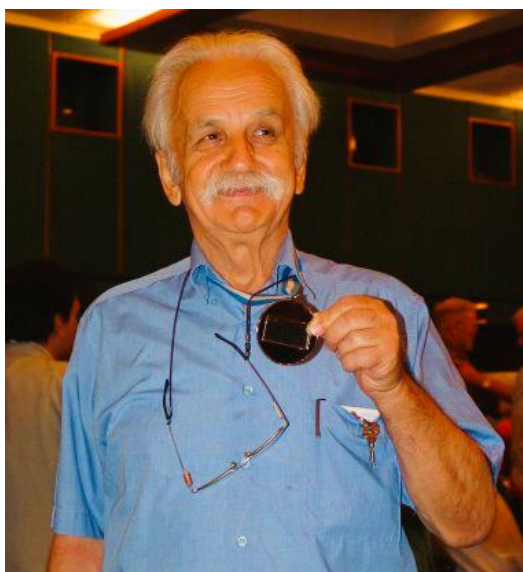
1.Rb3+ Ka4 **2.Ra3+! Kxa3** **3.f8Q+ c5!** **4.bxc6 (ep)+** Υπάρχει σοβαρός λόγος που ο μαύρος έδωσε το πιόνι στο γ7 σε αυτό το σημείο, όπως θα φανεί αρκετά αργότερα. Πάντως παρατηρείτε ότι οι απαιτούμενες κινήσεις του Valladao μαζεύονται σιγά-σιγά. **4...Ka4** **5.Qb4+! Kxb4** (4...Rxb4 5.g8Q, +-)
6.Bxc3+ Kxc3 **7.0-0-0!** Ο λευκός κατάφερε να κάνει και ροκέ και περιμένει το υλικό να μιλήσει αλλά ο μαύρος δεν εξάντλησε όλες τις δυνατότητές του: **7...g1Q!** (7...Rc2+ 8.Kb1 Rb2+ 9.Ka1 Kc2 10.Rd2+!, +-)
8.Rxg1 Rc2+ 9.Kb1 (9.Kd1?? Rxa2! με ματ σε δύο) **9...Rb2+ 10.Ka1 Kc2!**

(θέση μετά από 10...Kc2!)

Εδώ αξίζει διάγραμμα. Αν τώρα 11.d8Q? Rb1+! 12.Rxb1 Bd4+! 13.Qxd4 πατ! Αυτό ήθελε να πετύχει ο μαύρος όταν ξεφορτώθηκε το πιόνι γ7. Μέχρι τώρα έχουμε δει όλες τις ειδικές κινήσεις, οπότε θα δούμε και όλες τις δυνατές προαγωγές του ΑΥW στην προσπάθεια του λευκού να μην γίνει ματ αλλά και να αποφύγει το πατ: **11.d8R! Bxd8 12.g8N! Bb6! 13.h8B!** Ο λευκός τώρα κερδίζει εύκολα. Λάθος ήταν ξανά το 13.h8Q? Bd4! 14.Qxd4 Rb1+ 15.Rxb1 πατ. Υπέροχη σπουδή, συμφωνείτε;

Στο επόμενο link μπορείτε να βρείτε σε μορφή pdf
όλα τα Newsletters της Επιτροπής Καλλιτεχνικού Σκακιού:
<https://drive.google.com/drive/folders/1G4uplB4ErSnnCWTG7R4u6reSJwcv8kEO?usp=sharing>

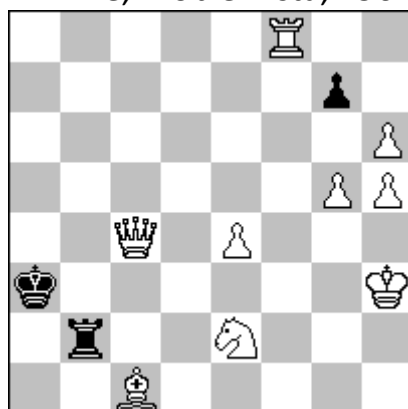
Πορτρέτα Ελλήνων συνθετών-10: Πάυλος Μουτεσίδης

Κλείνει ένας χρόνος από τον θάνατο ενός από τους πλέον αγαπημένους μας προβληματιστές, του **Παύλου Μουτεσίδη** (1930-2025), οπότε θεωρήσαμε ότι αυτή είναι η καταλληλότερη στιγμή για το δικό του πορτρέτο. Αλλά τι να πρωτοπείς και τι να πρωτοδείξεις σε λίγες γραμμές για έναν άνθρωπο-ποταμό; Προσπαθήσαμε να συμπεριλάβουμε όσα περισσότερα γινόταν.

Ο Μουτεσίδης γεννήθηκε στην Δράμα «την ίδια μέρα με την κόκκινη επανάσταση», όπως του άρεσε να λέει. Αυτή η επαναστατικότητα θα τον ακολουθήσει σε όλη του την ζωή. Μαθαίνει σκάκι μικρός και έρχεται σε επαφή με τον κόσμο των προβλημάτων το '49, μέσα από τις στήλες του Σπύρου Μπίκου. Έχει κατέβει στην Θεσσαλονίκη για σπουδές (πολιτικός μηχανικός, επάγγελμα που θα ασκήσει στην συνέχεια) και εγκαθίσταται μόνιμα στην συμπρωτεύουσα. Την δεκαετία του '50 φτιάχνει δειλά-δειλά τα πρώτα του προβλήματα και ο Μπίκος μαζί με τον Σιαπέρα διαβλέπουν τα ταλέντο του και τον ενθαρρύνουν. Στην αρχή ο Παύλος κάνει δυάρια, αλλά γρήγορα γοητεύεται από άλλες κατηγορίες. Μαθαίνει τα βοηθητικά από τον Γουσσόπουλο, Έλληνα ναυτικό της Ρωσικής διασποράς, καθώς και τα αντίστροφα (s#) με τα οποία ελάχιστα ασχολούνταν οι άλλοι Έλληνες συνθέτες. Ήδη από την πρώιμη αυτή δεκαετία αρχίζει να γνωρίζει τις πρώτες διακρίσεις σε περιοδικά του εξωτερικού. Μολονότι είναι αρκετά ισχυρός σκακιστής δεν θα ασχοληθεί σχεδόν καθόλου με το ΟΤΒ. Συνθέτει όμως με φοβερή παραγωγικότητα. Την δεκαετία του '60 η τεχνική του έχει εκτιναχθεί. Να ένα από τα βραβεία του τότε:

Pavlos Moutecidis

1st Prize, Problemista, 1967

s#5

Όσο κι αν σας φανεί παράξενο το ματ θα γίνει με το μαύρο πιόνι. Πώς;

1.Kg2! Ο μαύρος έχει δύο επιλογές, να σπρώξει ή να φάει:

α) **1...g6 2.Kg1! gxh5 3.Ng3 h4 4.Nh1! h3 5.Rf1 h2#** και

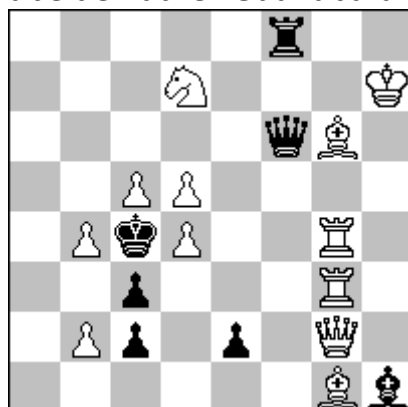
β) **1...gxh6 2.Rf1! hxg5 3.Re1! g4 4.Kf1 g3 5.Ng1 g2#.**

Δύο ίδια ματ, την μία φορά σε μαύρο και την άλλη σε λευκό τετράγωνο. Αυτά λέγονται χαμαιλέοντες (**chameleon mates**), αν θυμάστε.

Στη Σαλονίκη πάντα, ο Παύλος θα παντρευτεί την αγαπημένη του Ελένη («το Λενάκι μου», έλεγε και φεγγοβολούσαν τα μάτια του) και θα κάνει τρεις κόρες. Στην δεκαετία του '70 πλέον είναι καταξιωμένος διεθνώς και μέσα στους 3 καλύτερους Έλληνες συνθέτες (ο ίδιος έβαζε τον Δημήτρη Καπράλο πάνω από όλους). Με Καπράλο και Ζάππα θα συγκροτήσουν την Εθνική που θα μας εκπροσωπήσει στο 1^ο WCCT 1972-75 (Παγκόσμιο Σύνθεσης), όπου μάλιστα θα πάρει την 7^η θέση στα βοηθητικά. Τα h# ίσως να μην ήταν η αγαπημένη του κατηγορία (ήταν τα s#) αλλά κοιτάξτε τι έχει φτιάξει σε αυτά:

Pavlos Moutecidis

1st Prize, Clube de Xadrez Guanabara-25 JT, 1982

h#2

4 λύσεις

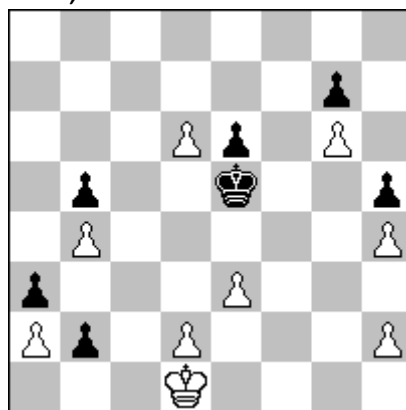
- a) 1.Qf2 Be4 2.Kxd4 Bf5# b) 1.Qf3 Re4 2.Kd3 Qxe2#
 c) 1.Qf4 Re3 2.Kxd4 Rxc3# d) 1.Qf5 Be3 2.Kd3 Ne5#

Στις 4 λύσεις παρατηρούμε 4 κινήσεις της μαύρης Βασίλισσας σε διαδοχικά τετράγωνα (f2,f3,f4,f5) όπου θα καρφωθεί μελλοντικά (!), 4 διαφορετικά λευκά κλεισίματα γραμμής τύπου **Grimshaw** στα e3 και e4 και φυσικά 4 **pin-mates**. Το πρόβλημα μπήκε στο Fide Album 1983-85. Ένα αριστούργημα από έναν μαέστρο!

Ο Μουτεσίδης υπήρξε ένας άνθρωπος εξαιρετικά εξωστρεφής, χειμαρρώδης στον λόγο του, ένθερμος στις απόψεις του (για τα πάντα!), απίστευτα καλαμπουρτζής, καλόκαρδος μέχρι εκεί που δεν παίρνει και με ένα στιβαρό ηθικό κώδικα που υπηρέτησε πιστά μέχρι τέλους. Έτσι, γίνεται εύκολα αντιληπτό γιατί ήταν πάντα η ψυχή της παρέας και γιατί έκανε συνεργασίες με ανθρώπους των οποίων την γλώσσα ούτε μιλούσε, ούτε καταλάβαινε. Μια από τις πιο μακρόχρονες φίλιες του και συνθετικές συνεργασίες ήταν με τον Ουκρανό (Σοβιετικό τότε) Εβγκένι Σορόκιν, με τον οποίο κέρδισαν πάμπολλες διακρίσεις, πριν ο ξένος συνθέτης (που «η καρδιά του χώραγε πέντε κόσμους», όπως έλεγε ο δικός μας) καταλήξει να βυθιστεί στην άνοια. Ας δούμε ένα πανέξυπνο πρόβλημά τους:

Evgeny Sorokin & Pavlos Moutecidis

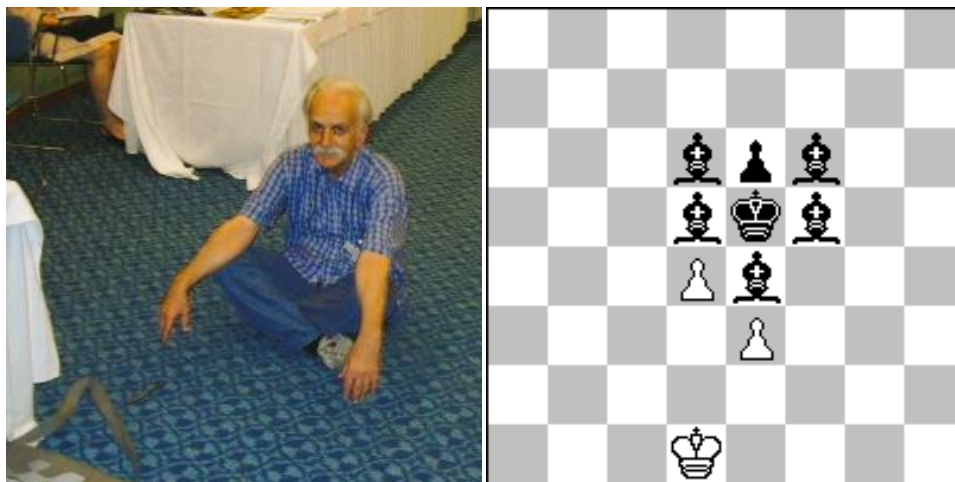
3rd Prize, 127th TT, British Chess Federation, 1970-71

serie-h#28

Να υπενθυμίσουμε τι είναι αυτό εν συντομία: στα series προβλήματα παίζει διαρκώς η μία πλευρά, χωρίς η άλλη να κουνιέται καθόλου, παρά μόνο στην τελευταία κίνηση! (λεπτομέρειες στο Newsletter No19). Έτσι σε αυτό το συνεχόμενο-βοηθητικό παίζει 28 αλληπάλληλες κινήσεις ο μαύρος και μετά παίζει μία και μοναδική ο λευκός και τον κάνει ματ! Διασκεδαστικό; Και πού να δείτε τι έχει να γίνει: **1.b1=B!** (με εξαίρεση την τελευταία τους κίνηση δεν επιτρέπεται να δοθεί σαχ από τα μαύρα) **2.Bxa2 3.Bd5 4.a2 5.a1=B! 6.Bc3 7.Bxb4 8.Bxd6 9.b4 10.b3 11.b2**

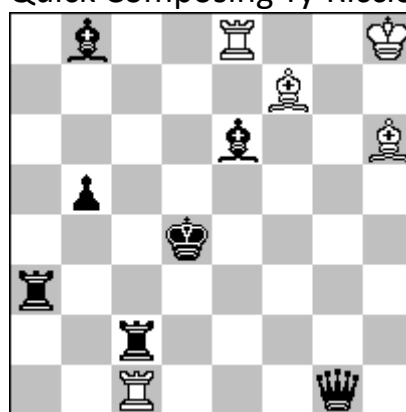
12.b1=B! 13.Bxg6 14.Bf5 15.g5 16.g4 17.g3 18.g2 19.g1=B! 20.Bxh2
 21.Bg3 22.Bxh4 23.Bf6 24.h4 25.h3 26.h2 27.h1=B! 28.Be4 και τώρα, μετά
 από 5 (!) προαγωγές σε Αξιωματικό, η σειρά του λευκού: **28...d4#** Ιδού!

Ο Μουτεσίδης βέβαια δεν ήταν φίλος με όλους. Κάποιους συνθέτες τους απέφευγε, κυρίως λόγω των αγεφύρωτων πολιτικών τους διαφορών. Ο ατίθασος και αυθεντικός Παύλος μάλιστα δεν έκανε και καμία προσπάθεια να το κρύψει ☺. Όσους όμως ένιωθε πραγματικούς φίλους του, τους υποδεχόταν εγκάρδια, τους αγκάλιαζε και τους κερνούσε μπουκάλια με ούζο ή το διάσημο τσίπουρο που φρόντιζε να φτιάχνει ο ίδιος. Ανάμεσα στους φίλους αυτούς ξεχώριζε ο πλέον αγαπημένος του, ο Χάρης ο Φουγιαξής. Τους χώριζαν 36 χρόνια μα έτρεφαν μια βαθιά εκτίμηση ο ένας για τον άλλο. Δεδομένου ότι ο Μουτεσίδης συμμετείχε ανελλιπώς στα ετήσια Συνέδρια της WFCC από 1980 μέχρι το 2011, είχαν γίνει με τον Χάρη αχώριστο δίδυμο, σχεδόν σαν πατέρας και γιος. Και φυσικά σε αυτά τα Συνέδρια δεν ήταν λίγες οι φορές που οι δύο μαίτρ συνέθεσαν μαζί, οπότε υποψιάζεστε το αποτέλεσμα:

Harry Fougiaxis & Pavlos Moutecidis

1st Prize, Quick Composing Ty-Riccione, 1985

h#2 2 λύσεις

Τα Quick composing είναι διαγωνισμοί στους οποίους δεν έχεις χρόνο παρά μία-δυο μέρες για να συνθέσεις κάτι πάνω στο δοθέν θέμα.

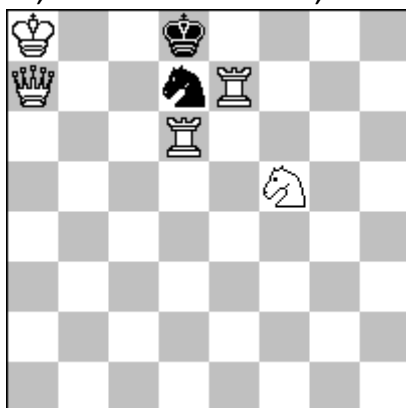
a) **1.Rc7! Rc3 2.Bg4 Bg7#** b) **1.Bb3! Bc4 2.Rf2 Be3#**

Δίχρωμα **Bristol** και **bivalve** σε κάθετη/διαγώνια αναλογία και κατασκευή Meredith με ένα μόνο πιόνι, σε quick composing! Ζηλευτό!

Ο Παύλος φυσικά συνέχισε να βάζει προβλήματα στα Album. Ο **τίτλος του IM** (διεθνούς μαιτρ) του απονεμήθηκε το 1984. Έγινε έτσι ο δεύτερος Έλληνας τιτλούχος στην σύνθεση και ένας από τους πέντε που είχε ποτέ η χώρα μας. Συνολικά κατάφερε να μαζέψει **54,33 πόντους Album**, η δεύτερη καλύτερη συγκομιδή μετά τον Ζάππα. Από την δεκαετία του '90 βουτάει στα βαθιά και εξειδικεύεται στα αντίστροφα προβλήματα πολλών κινήσεων, υποκατηγορία στην οποία θα γίνει αυθεντία. Χρησιμοποιεί λίγα κομμάτια, αλλά και πάλι οι υπολογιστές της εποχής στενάζουν για να τα ελέγξουν. Δεν ήταν σπάνιο τότε να πάρει βραβείο ένα πρόβλημά του (ακόμα και να μπει στο Album!) και μετά από 10 ή 15 χρόνια να βρεθεί μια τρύπα ή συνηθέστερα κάποιο dual (ύπαρξη εναλλακτικής λύσης, που καταστρέφει την original). Τα περισσότερα όμως στάθηκαν στο ύψος τους λεβέντικα, σαν και τον δημιουργό τους. Πάρτε γεύση:

Pavlos Moutecidis

1st Prize, Feenschach-50 JT, 1999-2001

s#12

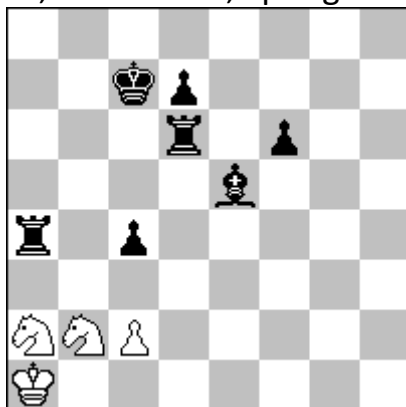
Μινιατούρα, αλλά με τι πλούτο! Ο μαύρος έχει στην διάθεσή του μόνο έναν ίππο. Για να γίνει ματ ο λευκός, πρέπει ο ίππος αυτός να δώσει σαχ από το b6 όταν ο βασιλιάς του θα είναι στο c8, και την ίδια στιγμή κάτι λευκό να έχει μπλοκάρει το a7. Κοιτάξτε με τι ακρίβεια θα επιτευχθούν όλα αυτά: **1.Re1!!** Μόνο εκεί! Γιατί; Θα δείτε... **1...Kc8 2.Ne7+ Kd8 3.Nd5!** Ο λευκός βελτίωσε την θέση του ίππου του. **3...Kc8 4.Qa6+ Kd8 5.Qe2!** Γι' αυτό πήγε ο πύργος στο e1, για να γίνει το «Turton» με την βασίλισσα (να έρθει και να κινηθεί στην ίδια κάθετο)! **5...Kc8 6.Qe6!** Τώρα ο μαύρος είναι δεμένος χειροπόδαρα: Ό,τι κι αν παίξει, ο ίππος του θα είναι

καρφωμένος. Οπότε περνάμε στην τελική φάση: **6...Kd8 7.Ra1! Kc8 8.Rc6+ Kd8 9.Rc8+! Kxc8 10.Ra7! Kd8 11.Qe7+ Kc8 12.Nb6+ Nxb6#.** Άψογο! Αν σας άρεσε απολαύστε εδώ κι ένα s#9 με απaráμιλλη τεχνική: <https://www.yacpdb.org/#search/NkJLXC83UFwvTjdcLzRRM1wvM2JQM1wvMms1XC8zUjRcLzVOMi9Nb3VOZWNpZGlzLCBQYXZsb3MgTi4vLy8vLy8vLy8vLy8vMS8xLzEvMA==/1>

Μια τελευταία κατηγορία προβλημάτων στην οποία ο Μουτεσίδης γνώρισε την επιτυχία ήταν αυτή των αντίστροφων **Maximummer**. Στην κατηγορία αυτή ο Παύλος συνέθεσε πάνω από 200 προβλήματα! Ας εξηγήσουμε εν τάχει και τα maximummer: **ο μαύρος σε κάθε του κίνηση είναι υποχρεωμένος να κάνει την γεωμετρικά μακρύτερη (=maximum) κίνηση που διαθέτει.** Αν μπορεί να κινηθεί πχ 6 τετράγωνα οριζόντια, δεν επιτρέπεται να κινηθεί μόνο 5. Η απόσταση διαγώνια μετριέται με τις διαγωνίους των τετραγώνων. Άρα αν το κάθε τετράγωνο της σκακιάρας έχει πλευρά α η διαγώνιος του θα είναι (θυμηθείτε το πυθαγόρειο!) $\sqrt{2} \alpha$, δηλαδή περίπου 1,41 α . Οπότε αν μπορεί να κάνει πχ 3 τετράγωνα διαγώνια κίνηση είναι μεγαλύτερη (3X1,41=4,23) από 4 κάθετα. Το έχουμε; Μπράβο! Πάμε να δούμε ένα βραβείο:

Pavlos Moutecidis

2nd Prize, Summer TT, Springaren, 1999

s#7 Maximummer

Αν έπαιζαν τα μαύρα θα έκαναν υποχρεωτικά ματ με την μακρύτερη κίνησή τους, το 1...Rd1# (οι λευκοί ίπποι είναι καρφωμένοι). Αλλά παίζει ο λευκός. Τι θα κάνει; Θα ξαναφέρει την ίδια θέση με σειρά του μαύρου να παίζει! Κοιτάξτε: **1.Kb1! Rd1+** (υποχρεωτικά την μέγιστη κίνηση είπαμε) **2.Nc1 Rd6 3.Nxc4! Ba1** Να τα! 4 τετράγωνα μέχρι την γωνία έχουν απόσταση 4X1,41=5,64 άρα είναι πιο «μέγιστου» από τα 5 του πύργου και φορσάρονται! **4.Na2** (switchback) **Be5** (κι άλλο) **5.Nb2!** (ξανά switchback) **Rh4** (7 τετράγωνα) **6.Ka1! Ra4** (αλλεπάλληλα switchback!) **7.c4!** Τα μαύρα δεν έχουν επιλογή πια: **7...Rd1#**. Υπέροχο!

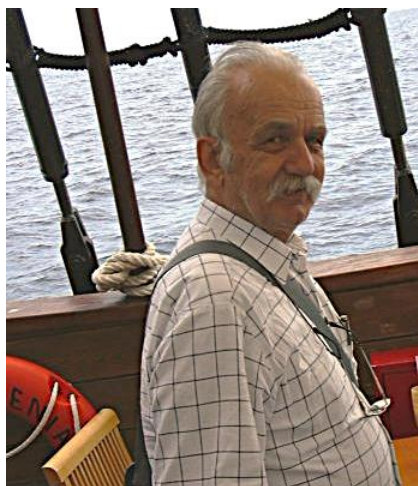
Ο Μουτεσίδης συμμετείχε και σε ένα ακόμα WCCT, το 5ο (1993-96) και συνέθετε και μετά το 2000 με ορμή εφήβου. Ωστόσο όταν κάποια στιγμή έχασε την Ελένη του από καρκίνο κλονίστηκε για πρώτη φορά. Η λύπη του ήταν απερίγραπτη και οι συνθέσεις του δεν θα ήταν ποτέ πια οι ίδιες. Συνολικά πρέπει να έχει συνθέσει κοντά στα 2000 προβλήματα (η «Χλόη» έχει 1467, ενώ στην «yacpdb» -βλ. το λινκ- μπορείτε να βρείτε κοντά στα χίλια), κάτι που τον κάνει μακράν τον πιο παραγωγικό μας συνθέτη και δημιουργεί ένα ρεκόρ που πολύ δύσκολα θα καταρριφθεί ποτέ.

<https://www.yacpdb.org/#search/OFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOC9Nb3V0ZWNoZGZLCBQYXZsb3MgTi4vLy8vLy8vLy8vLy8vMS8xLzEvMA==/1>

Τα περισσότερα από τα προβλήματά του είναι αντίστροφα, κι όποιος ενδιαφέρεται για το είδος δεν θα μπορούσε να βρει καλύτερο δάσκαλο. Ο Μουτεσίδης κέρδισε λίγο **πάνω από 200 βραβεία και πάνω από 300 εύφημες μνείες και επαίνους**. Στο πλαίσιο την διοργάνωσης του Πανευρωπαϊκού Πρωταθλήματος στην Γλυφάδα το 2019 η Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού τον τίμησε για την συνολική (τεράστια) προσφορά του στο Καλλιτεχνικό Σκάκι με σχετική πλακέτα. Πέθανε πλήρης ημερών και σε απόλυτη διαύγεια μόλις πέρυσι και η πλούσια βιβλιοθήκη του πέρασε στην κατοχή της Επιτροπής για να αξιοποιηθεί.

Με την φυγή του Παύλου Μουτεσίδη έκλεισε οριστικά ένας χρυσός κύκλος πολύ σημαντικών Ελλήνων συνθετών.

Ο Παύλος υπήρξε μια φλογερή προσωπικότητα, ένα ανήσυχο πνεύμα

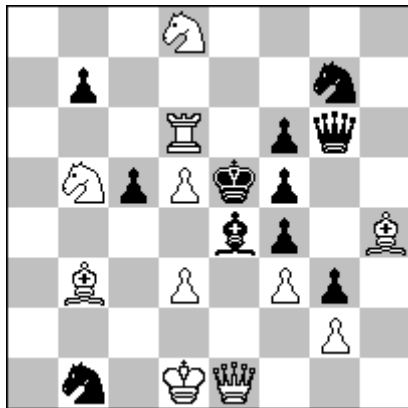
που σε άλλη χώρα ή άλλη εποχή θα μπορούσε κάλλιστα να βρεθεί σαν Άγγλος περιηγητής στις πηγές του Ζαμβέζη ή σαν Ρώσος ποιητής να παίζει σκάκι με τον Μαγιακόβσκι ή σαν αντάρτης στο πλευρό του Τσε στη Σιέρα Μαέστρα. Και το είχε φιλοσοφήσει, ήξερε πολύ καλά γιατί συνθέτει: **«είναι μια μορφή αθανασίας, αν μετά από 100 χρόνια κάποιος κοιτάζει τα προβλήματά σου θα σε θυμάται»**, έλεγε. Είχε δίκιο, οι καλλιτέχνες ζουν πολλές ζωές

μέσα από τα έργα τους, κι ο Παύλος Μουτεσίδης υπήρξε ένας τόσο σπουδαίος καλλιτέχνης και άνθρωπος, που ασφαλώς του αξίζει μια τέτοια αθανασία.

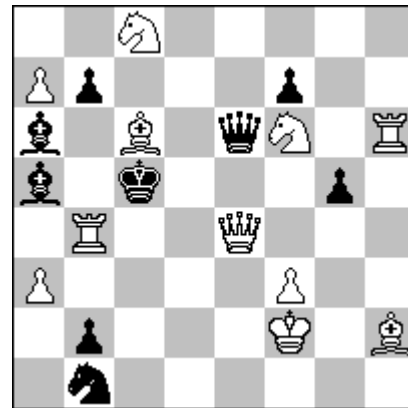
[Πηγές: Wikipedia, «Σκάκι για όλους» τ.33 & 34, προφ.: Χάρης Φουγιαξής, Παναγιώτης Κονιδάρης, Γιάννης Γαρουφαλίδης, φωτό: Julia's Fairies]

Ιστορικοί διαγωνισμοί λύσης-2

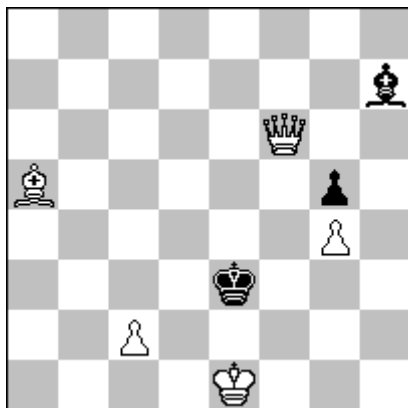
Συνεχίζουμε την στήλη με τους ιστορικούς διαγωνισμούς λύσης με έναν πιο εύκολο από τον προηγούμενο. Ωστόσο προσοχή! Έχει κι αυτός τα... πονηρά του. Τέσσερα προβλήματα μόνο, **2 δωάρια και 2 τριάρια**. Δίνετε στον εαυτό σας **75'** για να τα λύσετε (πολλά, αλλά ένεκα που είστε φίλοι ☺). Το ποιος διαγωνισμός ήταν, τις λύσεις και τα αποτελέσματα που έκαναν λύτες του τότε και σήμερα, στο επόμενο NL. Έτοιμοι;

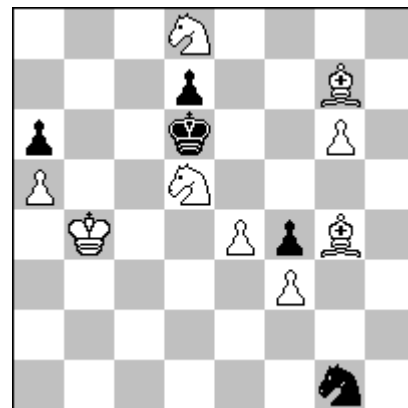
#2

#2

#3

#3

1° βραβείο για Γιάκατη-Πρέντο... και όχι μόνο!

Ο **bernd ellinghoven** (1953-2023, φωτό) πάντα έγραφε το όνομά του με πεζά, κι όταν τον ρωτούσες γιατί, απαντούσε σουρεαλιστικά: «επειδή είμαι πολύ ψηλός!». Ο Ολλανδός ήταν από τους πιο κουλ και μποέμ τύπους που έχουμε ποτέ γνωρίσει στον χώρο των προβληματιστών. Καλλιτέχνης φύσει και θέσει, είχε σπουδάσει Τέχνες και Λογοτεχνία και τα εξάσκησε ως δημοσιογράφος και ερασιτέχνης ζωγράφος και

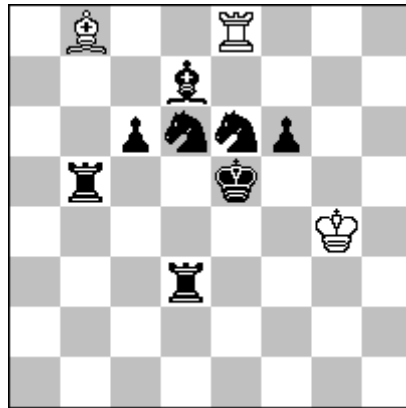

ποιητής. Το καλλιτεχνικό σκάκι τού έδωσε την ευκαιρία να συνδυάσει όλους τους παραπόταμους ομορφιάς που έρρεαν στο μυαλό του. Έγινε IM στην σύνθεση και συνεργάστηκε με μερικούς από τους μεγαλύτερους συνθέτες στον κόσμο. Τον θυμάμαι με ένα ταγάρι και ελάχιστες άλλες αποσκευές να έρχεται στο Συνέδριο της Γιούρμαλα αμέσως μετά από ένα περιπετειώδες ταξίδι στο Θιβέτ!

Ο ellinghoven πέθανε από καρκίνο το 2023. Στην μνήμη του το 2024 διοργανώθηκε από το γερμανικό **feenschach** διαγωνισμός σύνθεσης και τώρα βγήκαν τα αποτελέσματα. Εκεί λοιπόν, στην κατηγορία των help-selfmate ο **Θοδωρής Γιάκατης** και ο **Κώστας Πρέντος** κέρδισαν το **1° βραβείο** με ένα hs#4,5 με μυθικές συνθήκες Circe και Mandrasi. Δεν σας δείχνουμε το πρόβλημα γιατί ακόμα δεν σας έχουμε εξηγήσει τι σημαίνουν όλα αυτά, αλλά κάποια στιγμή θα αρχίζουμε να σας παρουσιάζουμε μυθικά κομμάτια και συνθήκες για να εξοικειωθείτε. Η ουσία είναι ότι οι συνθέτες μας συνδύασαν το AUW με το Valladao (δείτε σημερινό θεωρητικό άρθρο!), δηλαδή πέτυχαν το task Keym! Μπράβο παιδιά, του άξιζε αυτό το λιβάνι του bernd.

Εν τω μεταξύ στα κανονικά βοηθητικά ο Κώστας και ο Δημήτρης ο Λιάκος έστειλαν προβλήματά τους στον MT διαγωνισμό **“A. Lobusov-75”** και τσίμπησαν κι οι δύο από έναν έπαινο. Το τριάρι του Κώστα με διαδοχικά ξεκαρφώματα και μπλοκαρίσματα των ίππων:

Kostas Prentos
Comm., A. Lobusov-75, 2026

h#3 2 λύσεις

Ας προσέξουμε τις αναλογίες των δύο λύσεων *a)* και *b)*:

a) **1.Rbd5** (ο μαύρος Πb5 μπλοκάρει το d5) **Ba7** (ο λευκός Α ξεκαρφώνει τον ίππο d6) **2.Ne4** (ο ίππος που ξεκαρφώθηκε μπλοκάρει το e4) **Be3** (ο Α κατευθύνεται στην άλλη μεριά της αρχικής του διαγωνίου) **3.R3d4 Bf4#** (ματ από τον Α).

b) **1.Rdd5** (ο μαύρος Πd3 μπλοκάρει το d5) **Rh8** (ο λευκός Π ξεκαρφώνει τον ίππο e6) **2.Be8 Rh3** (ο Π κατευθύνεται στην άλλη μεριά της αρχικής του στήλης) **3.Nd4** (ο ίππος που ξεκαρφώθηκε μπλοκάρει το d4) **Re3#** (ματ από τον Π).

Μιμίδια...Καλλιτεχνικά!

Ο ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ
ΠΡΙΝ ΤΟΝ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ
ΛΥΣΗΣ

Ο ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

imgflip.com